



(4)  $\{ \varphi_{\alpha} \}_{\alpha \in A}$

(Կը շարունակուի):

մասին եւ շատ անգամ եւ խօսելու եւ վախճանում մի բան ասելու, թէ մի գուցէ իմ միտքս կրկին փոխելու յիշատակէն: Եւ արդէն սոցիալական յիշատակէն մէջ իմ մտտերս այրեցին: Եւ մի անգամ ընդունելով որ սոցիալական տեսութեան մէջ կայ եւ լատ. կողմեր, այդ պատճառով ինձ երկար ժամանակ սոցիալական դարձ. ինչ, իսկ եւ երբ մտնել տուի սոցիալականների դէմ օրէնքը, այն ժամանակ ինձ դէմ միւս կողմից սկսան յարձակուիլ եւ այսպէս շատ լուրջութեամբ մինչեւ հիմա: Թող այդ ամէն բանը վճռէ օրէնքը, դեռ համար եւ հէնց օրէնքը ստեղծուի: Գալով ընտրողութեան եղանակին, կանխէրը հետեւեալ կարծիքն է յայտնում, որ խիստ ուշադրութեան արժանի է, եւ ցոյց է տալիս պարլամենտականութեան դեմ չը պարզաւ թող կողմը: «Բոլոր մեր գերմանական ընտրողական եղանակը հիմնուած է սխալ սկզբունքների վրայ: Լաւ բարեկարգուած պետութեան մէջ ամէն մէկ ձայն ունի իր շին: Պէտք է որ ամբողջ Գերմանիայում բոլոր կուսակցութիւնները իրենց ձայնը տային մէկ օրուայ մէջ, եւ ամէն մէկ կուսակցութիւն պէտք է ինքը հաւաքէ իւր ձայները այնպէս, որ ամէն մէկ 25,000 հոգի ունենար իւր ներկայացուցիչը: Այսպէս բանը բոլորովին ուրիշ կերպարանք է ստանում, այնտեղ որտեղ երկու կուսակցութիւններ հաւասար ոյժ են ներկայացնում, յաղթող կուսակցութիւնը ստանում է իւր ներկայացուցիչը, բայց ընտրողների մէկ կէտը փնտրում են առանց ձայնի, այսինքն առանց ներկայացուցչի: Բայց այդ, ինչպէս իմանանք զիւրացու. միտքը այդ բոլոր բաժանումներով լինի բնական (ազատամիտ) եւ անարդար (ազատամիտ) սեղանի նիստերի եւ այլն մէջ: Եւ հարկաւոր է այս օտար բոլոր անունները, գերմանական գործի մէջ: Աւելի պարզ եւ աւելի հասկանալի կը լինի հիմնել ընդհանուր զիւրական միութիւն: Սեր քաղաքները արդէն բաւականին ներկայացուցիչներ ունին պարլամենտում:»

ՖՐԱՆՍԻԱ

Ֆրանսիական նոր պաշտօնէութիւնը ներկայացուցող պատգամաւորների ժողովին ասեց ընդհանրապէս հետեւեալը. «Երբեք կամենում ենք հետեւելու աստիճանաբար, անպարար դարձացող վերանորոգութիւնների քաղաքականութեան, որի համար մենք յոյս ունենք ներդրել գտնելու պատգամաւորների ժողովի եւ ծերակոյտի մեծամասնութեան մէջ, նոյնպէս եւ վարչական լաւ կարգաւորութեան մէջ: Մենք մտադիր ենք առաջարկելու ժողովին վերանորոգութիւնների դատաստանական հիմնարկութիւնների վերաբնութեան, ազգային դպրոցների, զինուորական օրէնսդրութեան լրացման համար, ի նկատի ունենք սոցիալական դրամը ընդարձակելու առեւտրական յարաբերութիւնները, յատկացնելու կոն-

կորդատներին խիստ մասձած կարգ: մենք կը ձգտենք արտաքին եւ ներքին հանդարտութեան պահպանելու: Այս վերանորոգութիւնները մեզ համար բաւականաչափ պարտաւորութեան են եւ թող կը տան Գերմանիային անելու մի նոր քայլ դէպի առաջ:»

Բայց այդ պաշտօնէութիւնը աւելացրեց, որ իրեն նպատակ է դրել խելացի եւ չափաւորութեամբ վերաբնութեան սահմանադրական օրէնսդրութիւնը եւ երկրի զլխաւոր վարչութիւնների մէջ կատարեալ ներդաշնակութիւն մտցնել հասարակութեան ժողովրդագրական բնաւորութեան հետ: Կառավարութիւնը կը ցանկար, առանց թուլացնելու Գերմանիայի պաշտպանողական ոյժերը, պահպանելու պատերազմական ցամաքի եւ ծովային բիւջէն, նոյնպէս ֆինանսներին չը փնտրելով, պահպանելու այն ծանրութիւնները, որոնք պարկած են երկրագործութեան վերայ, նա վերջապէս ամէն ջանքով կը ձգտէ ճշմարիտ գործնական կերպով աջակցել այն ամէն բանին, որի մէջ պէտք կ'իւրի հասարակական բարգաւաճման համար: Պատգամաւոր Բարոտէն յայտնեց, որ ձախ թիւն սահմանադրութեան վերաբնութիւնը անհրաժեշտ է համարում: Գամբէտտան այդ անհրաժեշտութեան դէմ էր, ըստորում կառավարութիւնը չի կարող համակրել այն առաջարկութեանը, որը սպառնում է ծերակոյտի գոյութեանը: Սահմանադրութեան վերաբնութեան խնդրի վերայ միայն այն ժամանակ կարելի է վիճել կոնգրեսում, երբ ներկայացուցիչ ժողովները ցոյց կը տան այն կէտերը, որոնք մասին վերաբնութիւն է հարկաւոր: Կրա համար կառավարութիւնը վերաբնութեան մէջ անհրաժեշտութիւն չէ տեսնում եւ իրեն է վերապահում վիճաբանութիւնների ժամանակ ամենաուշիմ կերպով քննելու այդ խնդրի վերաբնութեամբ արած առաջարկութիւնները: Կլէմանսոնը հերքում է Գամբէտտայի տեսութիւնը կոնգրեսից առաջ երկու ներկայացուցիչ ժողովների կանխապէս համաձայնութեան անհրաժեշտութեան վերաբնութեամբ: պալատը, նրա անելով իրաւունք չունի առաջուց սահմանելու կոնգրեսի վիճաբանութեանը, ինչպէս մի բարձրագոյն (sovereign) ժողով:

Գամբէտտան կրկին պնդում է անհրաժեշտութեան դէմ: Գործը քաղաքական նշանակութիւն ունի, եթէ երկուսը վտանգ բարձրանայ, սահմանադրութիւնը ամբողջապէս կարող է ոչնչանալ — վերանորոգութիւններն էլ չեն յաջողուի (հասկանալի է): Պատգամաւորների ժողովը սահմանադրութեան վերաբնութեան անհրաժեշտութիւնը մերժեց 368 ձայների բազմութեամբ 120 ձայների դէմ: Ինչ որ Գամբէտտան յայտնեց պատգամաւորների ժողովում, միևնույնը ասեց պաշտօնէայ Կադոն ծերակոյտի ժողովում: Ինչպէս երևում է Գամբէտտան

իւր պաշտօնէութիւնը կազմելու ժամանակ ունեցել է այնպիսի մի պլան, որով պէտք է յայտնի անուն ունեցող անձինք, որոնք անցեալներումը պաշտօնէայ — նախագահ էին եղել, մննէին իւր կազմած պաշտօնէութեան մէջ, որով Գամբէտտայի պաշտօնէութիւնը ճշմարիտ մեծ անուն կ'ունենար: Այդ մարդիկն էին Ժիւլ Ֆէրրին, Լէօն Սէյըր եւ Ֆրէյ-սինէ: Բայց օրանք ամենքը մոռնելու հետ առաջարկեցին եւ իրենց պայմանները եւ միևնոյն ժամանակ չը կամեցան էլ մասնակցելու չափից դուրս քարմատական քաղաքականութեան, որը կամենում էր մտցնել Գամբէտտան անտեսական եւ ընկերական (սոցիալ) խնդիրներում: Այդ պատճառով Գամբէտտան պէտք է հրաժարուէր մեծ անունների եւ տաղանդների միացնելու, որ ունի երիտասարդ, իրեն հնազանդ եւ անձնական բարեկամներից կազմած պաշտօնէութիւնով կարողանայ իւր քաղաքական նախագիծը անցկացնել: Թէպէտ «Paris» թերթը ասում է, որ այդ գործող պաշտօնէութիւնն է լիբերալարը Գերմանիայի, բայց պատգամաւորների նախագահի օրգան «Siècle»-ը կազմակերպութիւնը դուրս է դնում միևնույն նոյնպէս միացած Գերմանական մամուլն եւ հասարակութիւնը:

Գամբէտտան իւր կողմից հաւատարմել է տեղութիւնների ներկայացուցիչներին, որ նրա քաղաքականութիւնը խաղաղասէր է: Եւ ընդունելով Վիեննայի «Neuer Wiener Tageblatt» թերթի թղթակցին բացատրել է նրան իւր Գերմանիա ծառայարհրդելու նշանակութիւնը: Գերմանական պատերազմական նաւահանգիստները տեսնելով, նա համոզուել է, որ արեւելեան (Ռուսիայի) կողմը ամբողջաւոր է աւելի նշանաւոր եւ հիմնաւոր կերպով, քան արեւմտեան կողմը: Թէ նա երբեք չէ մտածել զայտնի տեսնուել իշխան Բիզմարկի հետ, եւ թէ ինքը հաւատացած էր, որ գերմանական կանցլերը առանց այդ էլ գիտէ երկն նրա խաղաղասիրութիւնը, որի մէջ եւ կը համոզուի շուտով Եւրոպայի հետ միասին:

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Ասում են, որ իշխան Բիզմարկը կ'առանայ այն ամէն լիազօր իրաւունքները, որ նա կարող է ցանկալ, եւ այդ պատճառով էլ զանազան քաղաքական կարիքի է անցած համարել: Ինչպէս պիտի գործէ Բիզմարկը — այդ դեռ յայտնի չէ ճիշտութեամբ: Թաղաւածանդի վերջին ձգնաժամում մասնակից լինելու լուր վաւերապէս հերքում են լրագրողները: Կայրի անձամբ ընկնաւոր բանակը միացնում են նշանաւոր վերանորոգութիւնների պահանջները եւ սահմանադրական փոփոխութիւնների հետ: Ազատամիտ կուսակցութիւնները աշխատում են պինդ կազմակերպուելու վերայ, որ պատրաստ լինին նոր կառավարական մեծամասնութեան կազմուելու կարելիութեան համար, ի դէպ եթէ կանցլերը հաշտուի ազատամիտների հետ: Գերմանական «Norddeutsche Zeitung» թերթում հրատարակվող, եւ

իրեն Բիզմարկի օրգան ձանաչուած թերթը ասում է, որ պետական կանցլերը չէ տուել կայսրին զրաւոր եւ ոչ էլ բերանացի խնդիր իւր հրաժարականի մասին, միայն խնդրել է նա իրաւունք չունենալ մշտնջող բանակցութիւնների մէջ երկու կողմից սպասած կաթօթիկ-ազատամիտ մեծամասնութեան հետ պարլամենտում, այն մասին, թէ ինչպայմանների տակ նրանք համաձայն են միանալու կամ պիտի բաժանուած լինին: Կայսրութեան կառավարութիւնը ձեռքը առնելու համար, պետական կանցլերը պէտք է վճռէ առաջ, թէ պաշտօնի մէջ մննէ այն մեծամասնութեան պիտանքը, որի գիմարութիւնը զլխաւորապէս կենդանանում է նրա անձի դէմ կռուելու մէջ: Կանցլերը չէ վճռում ընդունելու իւր վերայ պատասխանատուութիւնը չը ցանկալաւ ճշմարտութիւնը համար, որոնք կարող են ծառայել կառավարութեան ժամանակ փորձամանութեան օգնութեամբ կամ թէ մեծամասնութեան մէկ մասով: Այս մասին սպասում են կայսրի վճիռն, երբ ընկնաւոր վերջնականապէս կը կազմակերպուի:

ԲԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Գերմանիայի ներկայացուցիչները Բէրլինում եւ Պետերբուրգում, կոմս Սէն-Վալիէն եւ զէնկալ Շանդլին իրենց հրաժարականը տուել են:

Պետում տարածուել է լուր, իրեն թէ Ռուսիան պահանջում է, որ պատերազմական ծախքի խնդիրը վճարի հողային հատուցումով: Այս մասին դեպքների արած հարցին պ. Նովիկովը պատասխանեց հաւատացնելով այդ լուրերի անհիմնաւորութիւնը:

Ունդարական զէնկալիան Բոսնիայի եւ Հնդկոստանդի բռնկելու մասին վիճաբանութեան ժամանակ իրաւունք տուեց կառավարութեան մտնելու զինուորական ծառայութեան օրէնքը այդ բռնած նախագիծերում:

Պոլսից հաղորդում են նոյեմբերի 4-ից, որ Գուլը հրէական դադիականութեան խնդրի հաժար անգիական հաւատարմատարների հետ ունեցած բանակցութիւնից յետոյ, իրաւունք տուեց գերմանական, ռուսական եւ ռումինական հրէաներին զաղթելու Թիւրքիա, իրքական հպատակութիւնը ընդունելու պայմանով, եւ հատուցելու կայսրութեան ամեն կողմում զաղթականութիւններ, բայց Պաղեստինից, Ռուսիայից, Բալկանից իրաւունք ունին ամեն տեղ ապրելու Թիւրքիայում, բացի այն երկրից, որը մի անգամ իրենց հայրենիքն էր, որտեղից նրանք ցրուել են աշխարհի ամեն կողմը: Լաւ չէր լինի, որ թիւրքական կառավարութիւնը, բացի «Պաղեստինից» խօսքի վերայ աւելացնէր եւ բացի «Հայաստանից»: Ճշմարիտ քիչ ցաւ է լինի հայերի համար հրէական գաղթականութիւնը: Առանց սոյն էլ Հայաստանի հայերը երկար ստրկութեան տակ ապրելով երկրում են դառել, վէճից փախում են, թէ այդտեղ հրէաներն էլ դան, այդ «քաջութեան» տիպարները խիստ լաւ օրինակ կը տային դրանք ի նարիկ հայերին հայրենիքը պաշտպանելու գործում:

ՄԵԴՈՒԻ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ (ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՀԵՌԱԳԻՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ):

Ս. ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ, 12-ին նոյեմբերի: Էքսպերտները 11-ին նոյեմբերի վճռեցին, պատժել խմբի-

զէնների կանոնադրութեան դէմ մեղանշողներին, սպառնիկ օդի ծախելու համար, մատաղահասներին եւ արեւցողներին օդի տալու, այն զիւրական եւ զատական ժողովների օդով յարգելու համար, որոնք այդպիսի հրաւերքն ընդունում են: Մատաղահասները մինչեւ 16 տարեկանը առանց ուղեկցի իրաւունք չունին օդատուն մտնելու: Հարեցողութեան շարունակ անձնատուր կողողների վերայ հասարակութիւնը կարող են խնամակալութիւն կարգել:

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳԻ ԲԻՐԺԱ

12-ին նոյեմբերի.

|                            |             |
|----------------------------|-------------|
| Արք. բանկ. 1-ին . . . . .  | 94 75 1/2   |
| — — 2-րդ . . . . .         | 91 12       |
| — — 3-րդ . . . . .         | 92 —        |
| — — 4-րդ . . . . .         | 90 87       |
| — — 5-րդ . . . . .         | 90 87       |
| Վիճակահ. 1-ին . . . . .    | 220 —       |
| — — 2-րդ . . . . .         | 213 50 1/2  |
| Արև. փոխառ. 1-ին . . . . . | 89 75 1/2   |
| — — 2-րդ . . . . .         | 89 62 1/2   |
| — — 3-րդ . . . . .         | 89 62 1/2   |
| Լծնդոն . . . . .           | 25 75       |
| Համբուրգ . . . . .         | 219 75      |
| Ամստերդամ . . . . .        | 130 55      |
| Փարիզ . . . . .            | 271 25      |
| Ռեկի . . . . .             | 7 ա. 74 1/2 |

Կուրս չը կայ:

ՄԱՆՐ ԼՈՒՐԵՐ

ԵՐԵՎԱՆԻՑ մեզ հաղորդում են, որ ամսիս 8-ին եղել է բացում վարձարկաւորների հանդիսար կերպով: Սկզբում 30 ուսանողք մտել են զպրոցը, 20-ը արքունի հայտնով, իսկ 10-ը իւրեանց ծախսով:

ՄԵԴՈՒԻ ՊԵՏԱՍՄԱՆՆԵՐԸ

Մ օ ս կ ու ա. Պ. Տ. Մ.-ին. — Ձեր համակրական նամակի համար անկեղծ շնորհակալութիւն. միևնույնը եւ ազնիւ ուսանողներին, ուսանողութեան կողմից համակրութիւնը աւելի թանկ է խնամարկութեան համար, Շատ լաւ կը լինէր, որ ազգային ասպարիզում ամեն մէկ գործող գործարկութեան պատրաստականութիւն ցոյց տար — իսկ մեր նպատակը եղել է ինչպէս էլ դուք գտնում էք, պաշտպանել ուսուցիչների դրութեան բարեւոյթը, որը ճշմարիտ թշուառ է:

Գ ա ն ձ ա կ. Պպ. Ն.-ին, Մ.-ին Շ.-ին. — Յատուկ շնորհակալութիւն ձեր սրտանց ուղարկած համակրական հեռագրին:

Ս. է ք ս ա ն դ ր ա պ օ լ. Պպ. Լ.-ին, Մ.-ին, Տ.-ին, Կ. Ս.-ին, Ս.-ին, Մ.-ին, Ս.-ին, Գ.-ին, Կ. Ս.-ին, Ս.-ին, Ս.-ին, Ս.-ին, Ս.-ին, Ս.-ին. Ձեր ճշմարիտ համակրական հեռագրի համար յայտնում է խնամարկութիւնը իւր անկեղծ շնորհակալութիւնը:

Բ ա գ ու Պ. Ա. Կ.-ին. Մենք այս րոպէիս չենք կարող ասել թէ մեծ. օրերը Աստուծոյ պիտի զայ բազու, թէ ոչ, քանի որ մենք դեռ չը դիտենք, թէ պէտք լաւ հասկանում ենք նրա ներկայացուցչները տեսնելու փափագը:

Խմբագիր Պ. ՍԻՄԵՆՍԵՆՆԵՐ Հրատարակիչ Է. ԼԵՆԻՆԱՅԵՆՆԵՐ

